



NIBIO

NORWEGIAN INSTITUTE OF
BIOECONOMY RESEARCH

PCN – prøvetaking og analyser

Marit Skuterud Vennatrø

Bransjemøtet potet 16/1-2024



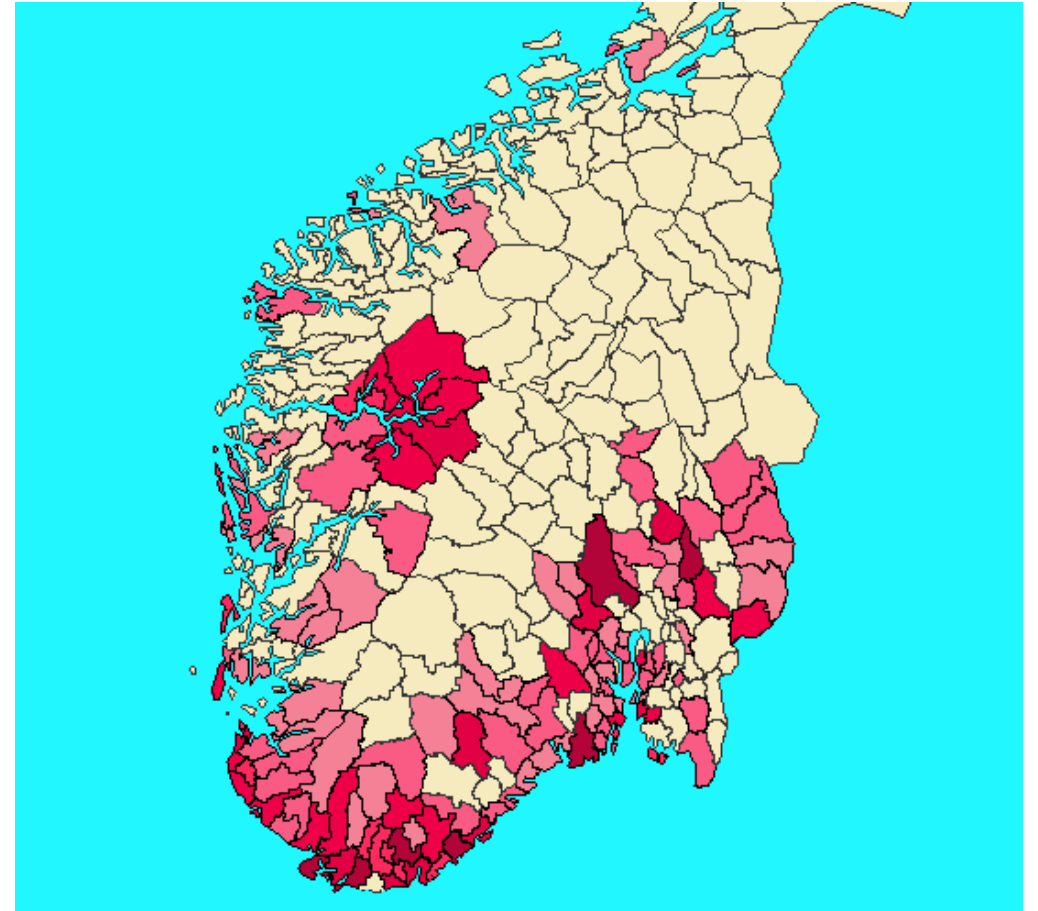
Foto: E. Fløistad, NIBIO

PCN - status i Norge

- Påvist første gang i 1955
- Regulert av forskrifter siden 1956
- Fra Agder til Trøndelag
- Gul PCN: Ro1, Ro2, Ro3 og Ro4
- Hvit PCN: Pa1, Pa2 og Pa3

- Overvåkningsprogrammet 2009-2016:
 - PCN i 5,2% av prøvene
 - **Gul PCN dominerer**
 - **Ro1 = 98 %**

- Settepotet fri for PCN



Begrenset utbredelse takket være streng håndtering



Lov, forskrift og veileder



Nasjonal bransjestandard
for PCN



Sjekkliste for egenrevisjon

Prøvetaking – anbefalt hyppighet

Nasjonal bransjestandard for PCN

11/11/2011

Tabell 1: Anbefalt prøvehyppighet på jord brukt til potetproduksjon, etter PCN-status og vekstskifte.

Vekstskifte	PCN-status		
	Ingen PCN	Gul PCN	Hvit PCN*
6-årig	Hvert 24. år	Hvert 18. år	Hvert 12. år
5 årig	Hvert 20. år	Hvert 15. år	Hvert 10. år
4-årig	Hvert 16. år	Hvert 12. år	Hvert 8. år
3-årig	Hvert 12. år	Hvert 9. år	Uaktuelt
2-årig	Hvert 8. år	Hvert 2. år	Uaktuelt
Bruk uten vekstskifte	Hvert 2. år	Hvert år	Uaktuelt

* Inngår i kravene i Mattilsynets retningslinjer. Gjelder på arealer på bruksenheten der hvit eller resistensbrytende gul PCN ikke er påvist. Det er forbudt å dyrke potet på arealer med hvit eller resistensbrytende gul PCN.



Krav til prøveuttak og analyser

- Den enkelte produsent er ansvarlig for uttak
 - Fra pakkeriet eller i felt
- Analyser skal gjøres av nasjonal referanselab eller akkreditert lab
 - NIBIO, Eurofins eller andre
- Diagnose skal stilles iht EPPO PM 7/40



Uttak fra sorteringsanlegg

I henhold til **Bransjestandardens vedlegg 4**

Bare for produsenter som ikke har tidligere påvisning eller er pålagt restriksjoner

- En prøve = maks 30 tonn (fra en eller flere leverandører)
- Det må tas prøve fra alle partier og alle sorter
- Prøven tas ut representativt
- Unngå forurensning mellom leverandører
- Prøvene merkes med løpende prøvenummer



Uttak fra areal det dyrkes potet

I henhold til **Bransjestandardens vedlegg 5**

Hvordan ta ut prøven:

- En prøve = 10 dekar
- Prøven tas etter poteter men før jordarbeiding
- Bruk skje (= 0,5 ml jord)
- Ta minst 100 stikk jevnt fordelt over arealet
- Prøven skal inneholde 0,5 liter jord
- Husk merking. Bruk GPS/kart

Det er mulig å effektivisere prøvetaking



<https://www.mountliming.co.uk/precision-agronomy/pcn-analysis/>



<https://b-c-wilson.co.uk/services/soil-sampling/>



<https://wintexagro.com/products/wintex-2000/#gallery-1>



KONTAKTPERSON



Planteklinikken Analyser



[\(+47\) 452 11 439](tel:+4745211439)

planteklinikken@nibio.no

Kontorsted: Ås - Bygg H7

www.nibio.no/planteklinikken

- Link til Mattilsynets veileder for prøvetaking
- Informasjon om innsending
- Elektronisk analyserekvisisjon
- Prisliste

Telefon til Planteklinikken:

452 11 439.

Telefonen er betjent hverdager fra kl. 09:00 til

14:00

Analyser og rutiner

- Jordprøver - 250 ml per prøve
- Tas imot og registreres hos Planteklinikken
- Tørkes og ekstraheres



KSL - jordprøve

Positiv prøve

Cysten(e) bestemmes til slekt

Analyserapport med kopi til MT

Pris for positiv prøve:

1000 kr

MT ber om artsbestemmelse

- Kan være behov for ny jordprøve

Negativ prøve

Analyserapport

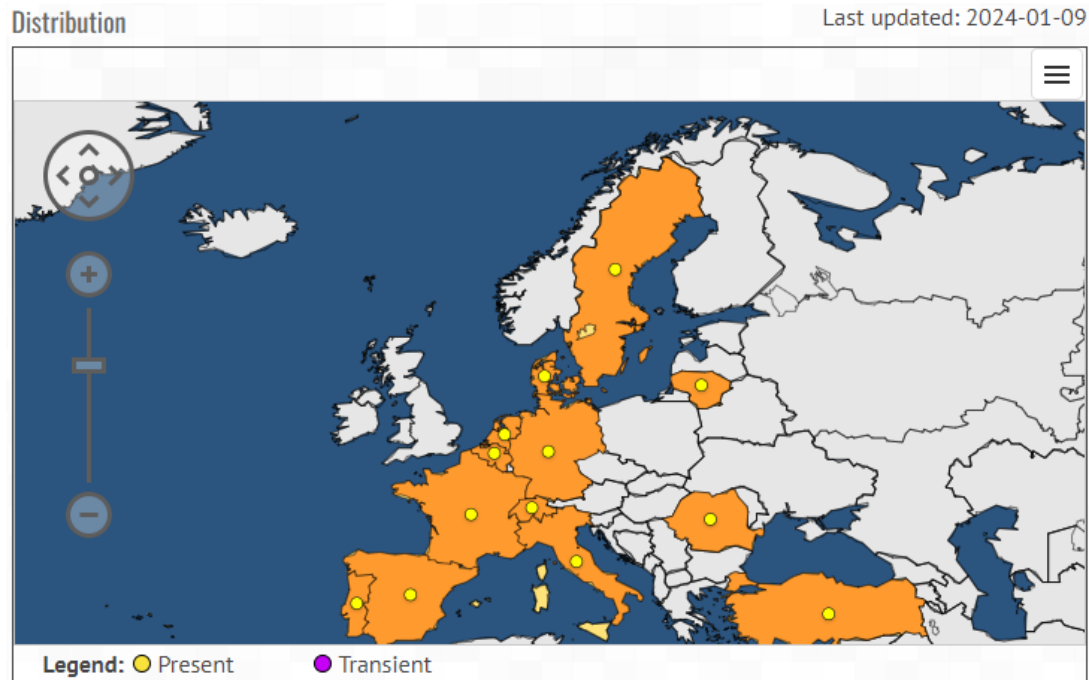
Pris for negativ prøve:

500 kr

Artsbestemmelse avgjør tiltak

MT fatter vedtak

Rotgallnematoden *M. chitwoodi* er påvist i Danmark!



Første påvisning i Danmark
Tidligere begrenset utbredelse i Sverige



Funnet i felt med konsumpotet

Marit.vennatro@nibio.no



NIBIO

NORSK INSTITUTT FOR
BIOØKONOMI



NIBIO_no



NIBIO.no



NIBIO_no

www.nibio.no

